У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. No. 227. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1970 Ч. 227. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 11 грудня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

КОМІСІЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ПРИ ПАЛАТІ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ схвалила 550 мільйонів дол. на додаткову воєнну допомогу, в тому 225 мільйонів дол. для Камбоджії. Уряд президента Ніксона прихильно зустрів таке рішення. Але названа Комісія сама не може виносити цих рішень — потрібно ще підтримки Сенатської Комісії для закордонних справ, де напевно буде опозиція.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ Вілльям Кегілл повідомив, що через кілька місяців у цьому стейті будуть підвищені податки, зокрема на цигарках. Стейтові видатки швидко зростають, найбільше на соціяльне забезпечення. Комісія податкової реформи при стейтовому уряді вивчає можливості податкової реформи для підвищення прибутків для стейту.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗСА МЕЛВІН ЛЕРД передав у Форті Брегг, Півн. Каролайна, 84 медалі „Срібної Зірки" та інші відзначення американським воякам і старшинам, які брали участь у відважному рейді у Північному В'єтнамі. Учасники того випаду хотіли звільнити з комуністичного полону американських вояків, але їх там не знайшли. На церемонії роздачі нагород була присутня і п-і Джоан Вінсон, голова Крайової Ліґи родин, члени яких перебувають у полоні в Південносхідній Азії.

АНГЛІЙСЬКИЙ ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРЕДСТАВНИК ДЖЕЙМС КРОСС сказав у Лондоні, в Англії, що його викрадачі в Монтреалі зробили з нього знімку, тримаючи біля його голови динамітні плитки. Тієї фотознімки вони ніколи не опублікували. Д. Кросс перебував два місяці в руках квебекських сепаратистів, не знаючи, чи вийде живим.

ОКРЕМА СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ В КАНАДІ опублікувала звіт, у якому висунено думку, що треба переорганізувати канадійське радіо й телевізію в тому напрямку, щоб була забезпечена більша професійність та більша свобода для журналістів. У рапорті сказано, що радіо й телевізія повинні звертати докладнішу увагу на події в Канаді та на вироблення канадійської ідентичности.

ПРЕДСТАВНИК НАЙВИЩОГО СУДУ ЗСА Ричард Кляйндінст висловив думку, що не існує практичної можливости оберегти кожного сенатора чи конґресмена, або членів їхніх родин від викрадення терористами. Він вважає, що справді можна охоронити лише президента і віцепрезидента та їхні родини; коли б когось із них викрали, тоді треба погодитись на вимоги викрадачів, аби їх таки звільнити. Що ж до інших членів уряду та всіх інших осіб, то на його думку, довелося б іти на жертви, щоб не дати терористам ніякого політичного виграшу.

ПРЕДСТАВНИКИ СТЕЙТУ НЮ ЙОРК, в тому від шести великих міст, поінформували губернатора Нелсона Рокефеллера, що для забезпечення розвитку шкільництва й освіти в стейті потрібно ще мінімум один більйон долярів стейтової допомоги. На цей фінансовий рік стейт призначив понад 2 більйони дол. допомоги на потреби шкільництва. Стейтовий фінансовий рік розпочинається з першим квітня 1971 р.

У СВІТІ

У ВАРШАВІ ВІДБУЛАСЯ пресова конференція західньо-німецького канцлера Віллі Брандта і польського прем'єра Юзефа Циранкевіча, на якій ці обидва лідери Західньої Німеччини й Польщі заявили готовість до співпраці в ділянках економічній, культурній, науковій і гуманітарній. Зокрема, Циранкевіч заповів спільне продукування деяких промислових виробів та заявився проти того, щоб Польща могла експортувати тільки „качки, гуси і гриби".

ПАРЛЯМЕНТАРНІ ВИБОРИ У ПАКІСТАНІ принесли своїми вислідами велику несподіванку. У тій 130-мільйоновій країні вперше за останніх 23 роки вибрали 300 парляментарних послів. Назагал вибори пройшли спокійно і без великих зловживань. Пакістан поділений на Західній і Східній, розмежовані широкою на 1.000 миль територією Індії. У Західньому Пакістані найбільше мандатів здобула т. зв. Народна партія колишнього міністра закордонних справ Зульфіґара Алі Бутто, який пропаґує національ-комунізм, а у Східньому Пакістані майже всі 162 мандати загорнула мусульманська партія шеїха Махібура Рахмана, що проповідував був автономію для тієї частини Пакістану. Мабуть, він стане новим прем'єром.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС В БУРҐОСІ В ЕСПАНІЇ перервано на один день, а — відновивши його — голова військового трибуналу, полк. Мануель Ордовас, не дозволяв уже, як це робив з початком процесу, на описування поліційних знущань над підсудними та з'ясовування їх політичних вірувань. Судять 15-ох мужчин і одну жінку за вбивство поліційного комісаря Мелітона Манзанаса. Всі підсудні належать до баскійського визвольного руху — чого вони не заперечують.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕДВАРД ГІТ ПРИБУДЕ в наступному тижні до Вашинґтону. Він заявив у палаті громад, що буде переговорювати з президентом Ніксоном про американсько-британські торговельні взаємини: Британія стурбована американським законопроєктом, про який саме тепер дебатують в Конґресі, який встановлює обмеження для імпорту різних товарів.

БРИТАНІЯ ВІДКЛИКАЛА свою вимогу, яку ставила була за передумову свого приступлення до Европейської Економічної Спільноти, чи пак Спільного Господарського Ринку 6-ох західньо-европейських держав, щоб вона дістала довший час для свого промислу, аніж хліборобства, для пристосування себе до усталених норм Европейської Економічної Спільноти. Вона погоджується, щоб для обох тих галузей господарства Британії — сільського господарства і промислу — призначити 5-річний термін на переставлення себе на нові рейки.

НА БРИТІЙСЬКИЙ ОСТРІВ ПРИБУВ звільнений поліцією у Квебеку британський дипломат Джеймс Р. Кросс, що його два місяці тому схопили були канадійсько-французькі сепаратисти. Британський міністер закордонних справ Алекс Даґлес Гюм передав Кроссові до розпорядження свій дім поза Лондоном. Туди ж прилетіли з Швайцарії дружина і донька Кросса. Джеймс Кросс дістав відпустку на необмежений час, але він заявив, що швидко вернеться до активної служби.

ПРЕЗ. НІКСОН ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ВІН ЗМАГАТИМЕ ДО ГАРМОНІЇ У СПІВПРАЦІ З КОНҐРЕСОМ

СТВЕРДЖУЄ, ЩО ТАКИЙ ОБУРЛИВИЙ ВИПАДОК, ЯК ВИДАЧА ЛИТОВСЬКОГО МОРЯКА В СОВЄТСЬКІ РУКИ, БІЛЬШЕ НЕ ПОВТОРИТЬСЯ

Вашинґтон. — У своїй першій, після чотирьох місяв, конференції, що відбулася в Білому Домі в четвер 10 грудня ц. р. о год. 7 вечора, през. Ніксон заявив на питання журналістів, що він змагатиме до гармонії у співпраці між республіканцями і демократами в новому Конґресі і що він в ніякому випадку не підтримуватиме кандидатів третьої партії проти „реґулярних" кандидатів республіканської партії. Було поставлене це питання Ніксонові у зв'язку з тим, що він в останніх виборах підтримував фактично, не заявляючись щодо цього прилюдно, кандидата консервативної партії Джеймса М. Боклі проти республіканського сенатора з Ню Йорку Чарльза Е. Гуделла. Якщо йде про вибори 1972 року, то Ніксон заявив, що він підтримуватиме дійсно кожного республіканського кандидата в сенатори, який цього бажатиме. В дальших своїх відповідях на питання окремих журалістів Ніксон подав до відома, що він призначив дотеперішнього директора Бюра Економічних Можливостей Доналда Ромсфелла на постійного свого дорадника в Білому Домі, а на його місце покликав Френка Карлуччі III-го. Щодо Гікела, який був звільнений із становища секретаря внутрішніх справ, то през. Ніксон заявив, що співпраця з Гікелом не базувалася на конечному в таких випадках довір'ї з обох сторін і тому ж треба було провести зміну. Запитуваний про наявний сьогодні поділ і розбіжності серед американської нації, зокрема з молоддю, Ніксон висловив думку, що цього роду розбіжності будуть завжди існувати, але ж треба в цій справі взаємного діялогу й вирозуміння. Окрему увагу присвятив Ніксон заторкненій одним із журналістів справі оспорюваного частиною Сенату суперсонічного транспорту, заявляючи що це питання є життєво - важливим для інтересів ЗСА і майбутнього розвитку комунікації між ЗСА і країнами світу і що запляновану будову суперсонічних літаків треба продовжувати, щоб не втрачати вкладених в цей проєкт грошей і не позбавляти праці десятків тисяч осіб, занґажованих вже в цю ділянку. В одній із відповідей през. Ніксон ствердив, що його заяви в справі Менсона, Анджели Дейвіс і масакри в Мілай були не на місці і помилкові, заявляючи, що можуть помилятися у своїх діягнозах й осудах не тільки лікарі, але й адвокати. Дуже конкретно й рішуче висловився през. Ніксон в справі видачі в совєтські руки литовського втікача Кудірки. Він заявив, що як американець він був до краю обурений і вдарений тим, що сталося, і висловив свій жаль з приводу того, що Білий Дім не був негайно про цей випадок поінформований. Заявляючи, що такий випадок більше не повториться, Президент ствердив, що З'єднані Стейти Америки мають за 190 років свого існування славну традицію уділювання захисту втікачам і заґарантовування їхньої безпеки. Цієї традиції ЗСА будуть дотримуватися.

НІКСОН ПОГРОЖУЄ БОМБАРДУВАННЯМ ПІВНІЧНОГО В'ЄТНАМУ

Вашинґтон. — На пресовій конференції президента Ніксона в минулий четвер 10 грудня ц. р. на всіх 28 запитів, що їх йому поставили журналісти, 11 запитів стосувалися справ закордонної політики. Найважливішими були відповіді Президента у справах В'єтнамської війни. Президент покликався на інформації, що їх отримав був від кол. през. Джансона, кол. секретаря оборони Кліффорда і амбасадора Венса, що дійсно існувало договорення з Північним В'єтнамом, що Америка продовжуватиме розвідчі лети над Північним В'єтнамом після припинення його бомбардування. Президент заявив, що ті лети мусять відбуватися задля забезпеки американських військ, які залишаться в Південному В'єтнамі. Він загрозив, що коли північно-в'єтнамські комуністи обстрілюватимуть ті розвідчі лети або використовуватимуть відкликування американських військ з Південного В'єтнаму для своєї посиленої воєнної акції, то він, Президент, накаже бомбардування військових об'єктів у Північному В'єтнамі, шляхів постачання і зосереджування комуністичних військ. Президент ствердив, що комуністи відкинули суґестію щодо продовження різдв'яно-новорічного перемир'я у В'єтнамі і тому буде там тільки коротке перемир'я по одному дневі. Він ствердив, що комуністи не поступаються з своїх неприйнятливих позицій на Паризькій конференції про В'єтнам, але ЗСА не залишать тієї конференції. Він потвердив, що ЗСА готові виміняти 8.000 північно-в'єтнамських полонених за кругло 800 американських та інших альянтських, але комуністи на це також не погоджуються. Ніксон одним реченням „ні в якому разі" заперечив запит, чи ЗСА вишлють знову військо до Камбоджі. Зате він рішуче відмовився подати докладний плян відкликування військ із В'єтнаму, бо тоді, заявив він, не було б змислу вести Паризьку конференцію. Президент признав, що взаємини з Совєтами „трудні і будуть трудними", але бачив добрий знак, що ЗСА й СССР „говорять" одні з одним. Він висловив переконання, що обмеження в ділянці зброєння лежить в обопільному інтересі та що „труднощі" порозуміння з СССР стосуються перегонів у зброєнні, Берліну й Близького Сходу. Зате він заперечив, наче б відчував загрозу з совєтського боку на Карібському морі. Він ствердив, що політика ЗСА супроти Комуністичного Китаю керується „принципами, а не доцільністю", але признав, що ЗСА бажають собі покращання відносин з Пейпінґом у справах комунікації, торгівлі і подорожей з ціллю відновити нормальні взаємини. Щодо суперечки з Японією про імпорт-експорт товарів, то ситуація дещо поправилась, хоча Президент ще не вдоволений осягненим поступом. Він поручає обмеження імпорту текстильних товарів, щоб забезпечити власну продукцію. В справі Близького Сходу Президент підкреслив принципове становище ЗСА, що повинні розпочатися ізраїльсько - арабські мирові переговори на базі резолюції Ради Безпеки з листопада 1967 р. У ближчі подробиці Президент не вдався.

4-годинне засідання Паризької конференції про В'єтнам — знову невдачне

Париж. — В четвер 10-го грудня ц. р. відбулося 94-те з черги засідання Паризької конференції про В'єтнам, знову без ніякого успіху. Голова американської делеґації Дейвід Брус запропонував, щоб відтепер щоденно відбувати засідання з такою ціллю, щоби на цьогорічне Різдво могли вернутися до дому всі комуністичні і всі альянтські воєнні полонені. Брус запропонував „звільнення ваших яких 8.000 мужів за багато менше число наших". Однак речниця комуністичної сторони, „міністер закордонних справ" В'єтконґу пані Нґуєн Ван Бінь повторила давнє становище комуністів, що справа полонених буде поладнана тоді, коли ЗСА пред'являть докладний плян відкликання всіх своїх вйськ з В'єтнаму найдалі до 30 червня 1971 року. В такому разі комуністи готові переговорювати також про перемир'я. Перемир'я з Південним В'єтнамом — заявила вона — може настати тоді, коли в Сайґоні постане уряд „без Тіє, Кі і Хієма", себто теперішніх тамошніх лідерів. Брус відповів, що дуже жаліє, що комуністична сторона не погоджується на гуманітарний, а не політичний підхід до долі воєнних полонених.

Провідники спілок залізничих працівників відкликали страйк під загрозою кар

Вашинґтон. — Проголошений чотирма найбільшими професійними спілками залізничних робітників і службовців в четвер 10-го грудня ц. р. о год. 12.01 страйк був відкликаний по 18 годинах тривання в четвер увечері найперше Братством Залізничних і Летунських Службовців, що його очолює Ц. Л. Денніс, і згодом іншими професійними спілками. Відбулося це відкликання після того, як зараз по півночі з 9 на 10 грудня був схвалений Конґресом законопроєкт про відкладення страйку до 1 березня 1971 року з одночасним призначням залізничим працівникам підвишки заробітних платень на 13.5 відсотків, ретроактивної, тобто дійсної вже від 1 січня 1970 року. Прийнятий Конґресом законопроєкт був підписаний Президентом зараз же о год. 2.10 ранку й увійшов негайно в силу. Годину пізніше федеральний дистриктовий суддя у Вашинґтоні Джан Г. Пратт проголосив судовий розпорядок про заборону страйку, накладаючи водночас на очолюване Деннісом Братство Залізничих і Летунських Службовців грошову кару в сумі 200 000 долярів за кожний день страйку після півночі з 10 на 11 грудня ц. р. Судову заборону страйку одержали також усі 257 відділів цієї професійної спілки в різних стейтах ЗСА. Під тиском цих заборон й у висліді прийнятого Конґресом закону залізничі професійні спілки повернулися поступово до праці ще в четвер 10 грудня. Нормальних рух поїздів почався щойно в п'ятницю 11 грудня ранком. Тоді ж поштові уряди скасували заборону висилання посилок другої, третьої і четвертої кляси в місцевості понад 300 миль від місця висилки.

Відбулося засідання Виконавчого Органу і Президії УНРади

Мюнхен. — „Бюлетень Українського Інформаційного Бюра" подає, що при участи президента УНР в екзилі й голови УНРади Я. Маковецького 27-го листопада 1970 р. відбулося засідання ВО УНРади, яким керував голова ВО С. Довгаль. Виконавчий Орган у повному своєму складі розглянув справи Представництв ВО в різних країнах та поробив належні ухвали, з яких найважливіші—підготова скликання VII сесії УНРади, обміркування проєкту реґуляміну виборного сектора УНРади, що його переводять Представництва ВО, Т-ва Сприяння УНРаді, як також Політична Рада, яка діє при Представництві ВО в Ню Йорку. ВО присвятив чимало уваги питанням ближчого зв'язку з українськими громадськими організаціями, для реалізації чого ухвалив вислати до ЗСА й Канади на початку наступного року заступника голови ВО д-ра В. Федорончука. ВО вислухав доповіді керівників ресортів, в тім керівника ресорту фінансів І. Тарасюка про проєкт бюджету на 1971 рік і ухвалив передати цей проєкт Президії УНРади. ВО вислухав звіт голови Найвищої Контрольної Ради Д. Андрієвського про контролю господарсько-фінансових справ ВО за минулий час та прийняв до відома заваги Контрольної Ради, які торкаються фінансів ВО УНРади.

Засідання Президії УНРади при участи президента УНРади в екзилі М. Лівицького та голови і членів ВО УНРади відбулося 28-го листопада 1970 р. під керівництвом голови УНРади Я. Маковецького.

(Закінчення зі стор. 1-ої)

50-річчя творчої і виконавчої праці д-ра Антона Рудницького буде відзначене урочистим концертом у Філядельфії

Антін Рудницький

Філядельфія. — Заходами почесного громадського комітету під проводом проф. д-ра Богдана Гнатюка і хору „Кобзар" відбудеться тут у суботу 12 грудня ц. р. о год. 7-ій вечора в залі Ля Салл Коледжу святочний концерт з нагоди золотого ювілею — 50-річчя творчої і виконавчої діяльности композитора Антона Рудницького. Слово про Ювілята виголосить проф д-р Григор Лужницький. У програмі концерту передбачені виступи Доріяна Рудницького, Євгенії Василенко, Володимира Цісика, Марти Кокольської, Романа Рудницького, Роксоляни Гарасимович, хору „Кобзар" із солістами Є. Василенко і Левом Рейнаровичом й оркестрою під проводом Доріяна Рудницького. Диригентом хору під час концерту й акомпаніятором при фортепіяні для солістів буде сам ювілят — д-р Антін Рудницький. Виконувані у програмі Концерту будуть твори композитора із родів 1925-1970.

При роздачі нагород Нобеля прославляли неприявного Солженіцина

Стокгольм. — 10 грудня ц. р. відбулася у Стокгольмі урочиста роздача цьогорічних нагород Нобеля. Шведський король Ґустав Адольф VI вручив сьоми лавреатам золоті медалі й дипломи. Лавреат нагороди на літературу, російський письменник Александер Солженіцин був неприявний, бо він відмовився поїхати до Стокгольму, з'ясувавши, що у зв'язку з ворожою йому кампанією в Совєтському Союзі він лякається, що йому не дозволять вернутися туди. Йому передадуть його нагоорду згідно з його бажанням — за обопільною згодою щодо часу і місця. Однак постійний секретар шведської Академії Наук д-р Карль Раґнар Ґіров прославляв Солженіцина, який „в дусі російської традиції... черпає з терпінь Росії незрівняну силу й невичерпну любов для творчої праці". Під час бенкету в міській раді у Стокгольмі лавреат Нобеля з ділянки хемії професор Арне Тізеліює також хвалив Солженіцина за мотиви які спонукали його не приїздити до Стокгольму.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1971 РІК ПІД ЗНАКОМ ЙОГО ХМАРОСЯГУ; ВИСИЛКА УСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ „СВОБОДИ" ПОЧИНАЄТЬСЯ В НАЙБЛИЖЧИЙ ПОНЕДІЛОК

Новий альманах Українського Народного Союзу на 1971-ий рік, який щойно появився друком та висилка якого всім передплатникам „Свободи" починається вже в найближчий понеділок, 14-го грудня, виданий під знаком започаткування будови 15-поверхового хмаросягу УНСоюзу, що відмічено вже й на мистецькій обкладинці книжки в оформленні артиста-маляра Богдана Титли. Опис цього хмаросягу та його передісторія і значення описані в статті А. Драгана: „Український Народний Союз сягає хмар". На початку календаря відмічено 100-річчя Лесі Українки і Василя Стефаника, що припадають в 1971-му році. Цим роковинам, крім портретів і віршів, присвячені статті М. Євшана: „Леся Українка" та М. Костащука: „Стефаник — сам зі собою". Справам УНСоюзу присвячена статтяд-ра Ярослава Падоха: „У поході до 100-річчя УНС". На дальший, найбільш різноманітний зміст календаря склались, крім календарних місяців та інших календарних інформацій, статті, спомини і вірші: Леся Українка — „І ти колись боролась", Л. Полтава — „Слово Івана Франка", В. Трембіцький — „Американські українці в допомозі Українській Державі і її народові", В. Душник — „Д-р Семен Демидчук — піонер і патріот", І. Кедрин — „Паралелі в історії України — з нагоди 50-річчя Ризького Миру", М. Рибак — „Михайло Чайковський — Меґмет Садик Паша", О. Городиський—„Ген. Іван Турчин — особистий приятель президента Лінкольна", И. В. — „Українське Вільне Козацтво на чужині", В. Кедровський — „Цензурний примірник „Досвіток" П. О. Куліша", Л. Полтава — „Українська дитяча опера і оперета", М. Терлецький — „Пацифікація 1930-го року на Дрогобиччині", А. Драган — „Козаки над Ебром", О. Соневицька — „Посвячення пам'ятника композиторові українського національного гимну", В. Давиденко — „З-перед 25 років: З незакінченого літопису". Панас Феденко — „Чорноглядство і ясноглядство", О. Солтисик — „У 30-річчя Перл Гарбору", В. Дорожинська — „Генерал Паттон", Р. Купчинський — „В'єтнамський щоденник". Г. Черінь — „Чорнобривці", В. Охріменко — „Про Наполеона", І. Керницький-Ікер — „Золотий ювілей", Папай — „Коломийка про Союзіяку", Л. Лисак — „Батьків Отченаш", О. Дереш — „Месник", Я. Зубаль — „Північні Каскади — новий заповідник ЗСА". М. Борецький — „Заходи для очищення довкілля", тощо. В тексті — численні ілюстрації та мистецькі заголовки, що їх виконав, як і мистецьку кольорову обкладинку, артист-маляр Богдан Титла. Альманах має 240 сторінок, надрукований на люксусовому папері, появився у повному 20-тисячному тиражі „Свободи" і коштує тільки три доляри.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ОН — трибуна пропаґанди

Цього тижня прийнято на терені Об'єднаних Націй дві постанови, які мають між собою те спільне, що жадна з них не буде здійснена. Рада Безпеки ОН затаврувала Португалію за „збройну агресію" проти африканської Ґвінеї і зажадала він неї оплатити Ґвінеї воєнне відшкодування. Але Португалія згори заперечила закид щодо агресії і тому ця постанова Ради Безпеки її не зобов'язуватиме. Генеральна Асамблея ОН прийняла резолюцію, що наказує по-людяному поводитися з воєннополоненими, — щоб Міжнародний Червоний Хрест мав доступ до таборів полонених і т. п. Але поруч із 67 державами, які голосували „за" ту резолюцію, 30 були „проти", між ними всі комуністичні і було наперед відомо, що ситуація американських воєннополонених у Північному В'єтнамі від тієї резолюції ні на крихітку не покращає. В Об'єднаних Націях уже неоднократно „засуджувано" расову систему сегрегації в Південно-Африканському Союзі і в Родезії, висловлювано „догану" Ізраїлеві, проголошувано „заклики" і „перестороги" в пакістансько-індійському, ізраїльсько-арабському та турецько-грецькому конфліктах, але ті звернення та постанови були голосами вопіющого в пустелі.

Єдиний ефект тих скарг, дебатів і резолюцій — пропаґандивний. Араби використовують антиізраїльські виступи ОН для націоналістичної пропаганди в своїх країнах, — муринські держави знаходять в ОН заохоту до своєї акції проти Південно-Африканського Союзу, ґвінейський президент, диктатор Секу Туре напевно використає останню резолюцію Ради Безпеки для закріплення свого режиму. Найбільшу користь з усіх отих паперових постанов і резолюцій мають Совєтський Союз та його поплентачі. Москва від самого почасту існування ОН використовує їх терен, як трибуну для своєї пропаганди, і коли появляється там будь-яка скарга від арабів, будь-якої азійської чи африканської країни — це добра нагода для СССР виступати в ролі їх адвоката й оборонця проти „американських імперіялістів". Зате американська дипломатія займає на терені ОН з-правила дефензивний характер, старанно уникаючи заторкувати прикрі для Москви справи.

Тому люди у широкому світі щораз менше цікавляться Об'єднаними Націями. Маловажними були рішення про Ґвінею і полонених, бо — без практичної вартости.

Мово рідна

Мабуть, кожний, хто прочитає цей заголовок, пригадає почуті або й ним же деклямовані рядки з С. Воробкевича: „Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває"... Деклямують їх по наших школах діти, але з різних сторін лунають уже не деклямації, а голоси остороги, а подекуди й розпуки щодо становища української мови — рідної мови 47-мільйонового народу, як на Батьківщині, так і поза межами України. В Україні цю мову старається знищити окупаційний режим, за кордоном відбувається процес денаціоналізації; хоча Америка відмовляється прилюдно від теорії „перетоплювального кітла", як шкідливої для народу й держави, а Канада вийшла на шлях двомовности і вже дає видатну допомогу для розвитку й збереження інших мов, зокрема української. З Іваненків та Іванюків за московським пляном мали б через півстоліття всі бути тільки й лише Івановими, а з Іванів поза Україною мали б бути — без нічийого пляну — Джани, Йогани, Жаки та Хуани...

Мова — це не лише засіб спілкування між людьми певного етнічного й культурного кола. Кожна мова кожного народу — це також вияв його психіки, душі, естетичних уподобань, історії, культури, і тому кожна мова є скарбом світу та світової, вселюдської, багатонаціональної культури. Українська мова для української людини є щось більше, як мова — подекуди вона залишається майже єдиним українським атутом, нашою власною „картою", нашою, коли так можна висловитись, духовою Україною. В цьому пляні змагання за збереження й розвиток української мови є змаганням за збереження й розвиток України в період тимчасового колоніяльного стану та змаганням за збереження носія мови — української людини в світі.

Все залежить від настанови української людини до цієї першорядної проблеми. На цій землі вже немає нічого неможливого і немає нічого, чого не можна осягнути зусиллями й свідомою волею. Від батька-матері починаючи й на рідних Церквах українського народу кінчаючи — кожен повинен собі здати справу, що криза з українською мовою є кризою української людини, і що в нашому становищі мова — це одна з найбільших проблем.

В. С-ко

СПОМИНИ ХРУЩОВА

(2)

У московській пресі з 17 листопада появилась заява Хрущова про те, що друковані на Заході нібито його спогади — „фальшивка". „Ніяких матеріялів мемуарного характеру закордонним і радянським видавництвам я не передавав", — заявив він рішуче.

Очевидно, з цим останнім ствердженням можна погодитись. Але його спогади, чи писані ним самим, чи записані з його слів і, може, без його відома, і напевно зредаґовані тут чи там, таки появились у численних публікаціях.

У друкованій в „Лайфі" другій частині хрущовських мемуарів розповідає він про події перед вибухом другої світової війни, про пакт Ріббентроп - Молотов, напад Німеччини на Польщу і „вітчизняну війну".

„Уперше про візиту Ріббентропа почув я напередодні його приїзду... Сталін усміхався і пильно вдивлявся в мене, стараючись розгадати, яке враження справила на мене ця вістка".

Сталін догадувався, — каже Хрущов, — що Гітлер починає з ним тонку гру, але не сумнівався, що в тій грі він свого противника перехитрує. Більшість членів партії також вважала, що це — лише тактичний крок, і на партійних зборах ганебний пакт з Гітлером навіть не обговорювали. „Проте, для нас, — каже Хрущов, — комуністів і антифашистів, годі було вияснити його людині з вулиці".

Тим часом загострювалась проблема Фінляндії. Кордон тієї країни проходив на відстані лише гарматного пострілу від Ленінграду, і Сталін вважав, що Фінляндія в союзі з якоюсь іншою державою може становити для СССР велику загрозу.

Хрущов, всупереч офіційним ствердженням совєтських істориків, заявляє, що війну з Фінляндією почала не ця маленька країна, а Совєтський Союз. І так, після московського ультиматуму, в якому вимагалось, щоб фіни відсунули свій кордон від Ленінграду, і після рішучої відмови фінляндського уряду, загриміли совєтські гармати. В підручниках історії СССР і досі твердиться, що артилерійський вогонь почали фіни.

„Виявилось, — каже Хрущов, — що з фінів дуже добрі вояки. Фізично витривалі, вони починають їздити на лижвах раніше, як вчаться ходити". Змобілізовані з Москви і України спортовці виявили високий бойовий дух, але „бідолашні хлопці були тієї зими буквально пошматовані" пострілами фінських снайперів. Не знаю, скільки їх вернулось додому живими. Українські вояки називали тих снайперів „куку", бо вони, вдягнені в білі халати, чаїлися між галуззям сосон, як зозулі.

„Це був жахливий час, — пригадує ,прем'єр' України, — жахливий з огляду на наші загальні втрати і наші ще страшніші перспективи".

Після того, як відомо, Ворошилов попав у Сталіна в неласку, а маршал Тимошенко „великою кров'ю" прорвав лінію Маннергайма. Фінляндія підписала мир. „Ми, — каже Хрущов, — втратили у тій війні щонайменше мільйон молодих людей... А наш народ ніколи не довідався про те, що ми зазнали тоді моральної поразки".

У нищівних поразках, що їх зазнав СССР в першому періоді другої світової війни, Хрущов винуватить не лише Сталіна, який вистріляв значну частину командного складу червоної армії, а також міністра оборони Ворошилова, який зовсім не дбав про озброєння війська. „Його недбальство під цим оглядом було просто злочинне. Він більше цікавився театральним життям, як модернізацією озброєння. А Сталін жив у нереальному світі..."

22 червня 1941 р. з вибухом совєтсько-німецької війни Хрущов з найвищого цивільного правителя України став у Києві військовим представником Політбюра ЦК КПСС і головою партизанського штабу. Про війну довідався він з Москви за кілька годин перед її початком. Та коли німці відкрили гураґанний вогонь, „ми дістали з Москви наказ не стріляти", бо це, мовляв, місцева провокація, учинена без відома Гітлера.

Хрущов поминає мовчанкою знищення сотень совєтських літаків у перший день війни на летовищах і паніку, що охопила команду верхівку армії.

В перші ж дні війни забракло зброї для піхоти. Телефонуючи про це з Києва, Хрущов дістав від Маленкова відповідь: „Усі запаси рушниць вислали ми до Ленінграду". — „То чим же нам боронитися, стрілами і луками?" — „Не знаю, може шаблями, списами, доморобною зброєю..." — цинічно відповів Маленков.

З Сталіним на цю тему Хрущов говорити не відважувався. З першого ж дня війни „батько народів" уявив себе геніяльним стратегом, хоч „я знав, — каже Хрущов, — який був з нього герой". Проте, в той перший період війни на жадному з наказів і розпоряджень Сталін свого підпису не ставив: він не хотів брати за них на себе відповідальности.

За здачу Києва Сталін обвинувачував Хрущова, назвавши його „боягузом". Але це була неправда, каже Хрущов: Київ упав не тому, що його залишили наші війська, — німці обійшли місто з півночі і півдня. Представник Політбюра не згадує тут, яка військова здобич і які великі тисячі полонених дісталися тоді німцям.

Хрущов замовчує один із кардинальних моментів, що вирішували хід воєнних подій в тому періоді: масову здачу в полон німцям цілих полків і дивізій, небажання совєтських вояків воювати за „сталінські колгоспи", видачу німцям на розправу політруків і комуністів. А може цю прогалину в цих спогадах треба завдячувати їх „редакторам"?

Великим нещастям для Москви була совєтська офензива на Харків у травні 1942 року. Тоді той прорив німецького фронту представляла совєтська і світова преса, як колосальний успіх московської зброї. В своїх мемуарах совєтські генерали замовчують, що це була наставлена німцями величезна пастка. Хрущов з тим не криється.

Але лише собі приписує Хрущов заслугу, що розгадав він підступний німецький плян, хоч ініціятиву в тому „прориві" приписували в Москві йому.

Зрозумівши, що армія опинилася в пастці, Хрущов після наради з ген. Баграмяном зателефонував до Кремлю, щоб просити дозволу відтягнути війська на вихідні позиції. Начальник генерального штабу Василевський відповів: „Ні, товаришу Хрущов, наказ Сталіна мусить бути виконаний".

„Це був жахливий момент, — пригадує Хрущов. — І я вирішив сконтактуватися з Сталіним особисто". Знайшов він Сталіна на підмосковській „дачі", але „верховний командувач" відмовився з ним говорити. Розмова відбувалась через Маленкова. Сталін свого рішення не змінив: наступ мусів продовжуватись. Баграмян плакав над приреченою на загибель армією.

Катастрофа сталася за кілька днів, як і треба було сподіватись. Штаб 57-ої армії був цілковито знищений. Німці забрали в полон понад 200 000 совєтських вояків і незчисленну кількість гармат, танків і військової амуніції.

Хрущов, очевидно, не згадує, як отим славнозвісним „кукурудзяником", маленьким, дерев'яним літачком, вилетів він з оточення, залишивши приречене військо на поталу німцям. І не вияснює причини, чому він, ніби ініціятор „прориву", хоч і „попав в неласку" у Сталіна, далі залишався в ролі представника Політбюра при обороні Сталінграду і під час боїв на Курській дузі, які вирішили вислід війни. Правда, згадує він, Сталін час від часу висилав до нього як своє око і вухо Маленкова і ген. Ґолікова.

Уже в ранзі генерал-ляйтенанта Хрущов, що жадної військової освіти не мав, дійшов з совєтськими військами до кордонів Польщі, але звідтіля мусів вернутися до Києва, де „мав повні руки роботи над відбудовою України". З Києва Хрущов телефоном вітав Сталіна з перемогою, але Сталін ніби брутально урвав його ґратуляції, порадивши не марнувати часу на такі справи.

Цю частину своїх спогадів закінчує Хрущов словами: „Ми не сміємо хвалитися тим, що лише ми перемогли Німеччину... Мікоян казав мені після війни (?), що ми одержали від Америки багато військового виряду, амуніції, авт... Не уявляю, як могли б ми дістатися без усього цього від Сталінграду до Берліну. Крім того ми одержали величезну кількість сталі, алюмінію і харчових продуктів".

Проте, цю свою ніби вдячність Хрущов поспішає доповнити такими словами невдячности:

„Американці подали нам допомогу не зі співчуття до нашого народу, не з респекту до нашої політичної системи, не в надії, що цим сприятимуть перемозі соціялізму. Вони самі стояли в обличчі смертельної загрози".

Василь Качмар

ПОДВИЖНИК ЄДНОСТИ

(У ДЕНЬ ПАТРОНА СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО)

„Будьте тверді вірою, як криця, незахитані й неуступливі за правду Божу й народу свого".

(З проповіді Митрополита Андрея Шептицького з часів першої окупації Львова московською владою у 1939 р.)

Земля України має вигляд еліпси. А відомо, що еліпса має два вогнища-осередки. Так було і в історії України впродовж сторіч. Так бувало не лише в суспільно-політичному житті України, а теж і в церковному змаганні. Як підупадав Київ, то на зміну приходив Львів. Митрополити Іларіон, Вем'янин Рутський і Петро Могила там, у Києві, а коли нищівні московські сили придушили Київ, то у Львові Боже Провидіння послало нашому народові й Церкві Митрополита Андрея Шептицького та Ісповідника Христової віри Кир Йосифа Сліпого.

Це безспірний факт, що XX сторіччя для української Церкви й народу уосіблене в цих двох великих постатях. Ці рядки присвятимо світлій пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. В тисячолітньому християнстві в Україні зберігся чудовий образ: на Дніпрових горах святий Апостол Андрей Первозваний, рідний брат Первоверховного Апостола Петра, з'явився і хрестом благословив оті місця, на яких у майбутньому мала постати столиця Руси-України — Київ! Андрей Первозваний благословив це місце, яке мало стати колискою християнства на межі европейського сходу, тобто в Русі-Україні. У той самий час умирав на Хресті в Римі рідний брат Його, Верховний Апостол Петро. І тільки єдиному Богові Всевідущому була видима ота таємнича злука в рідності крови і в посіві Божого благословення, якими обидва брати засівали руську-українську землю на Сході та на Заході.

На порозі нової доби з'являється уже не в уяві, а таки в дійсності постать пересмника апостольського післанництва на українській землі — Митрополит Галицький, Слуга Божий Андрей Шептицький і його наслідник Кир Йосиф Сліпий. Перший Андрей Первозваний благословив руську-українську землю на посів і ріст Христового Євангелія. Тим то він для віруючих Христової Церкви від сторіч аж до наших часів є Андреєм Благословителем. Зате Слуга Божий Андрей Шептицький являється в історії новітнього християнства Апостолом і Благовісником єдности не лише в українському аспекті, але й у вселенському значенні Христової Церкви. У церковній площині він словом і чином визнавав одну правду: „Один Христос і одна Його Церква"! У нашій національній справі Митрополит Андрей ісповідував ідею: „Одна Україна"! У церковній єдності, проповідував Митрополит Андрей, матимемо не тільки силу, але й приклад, „як повинна виглядати наша національна єдність". Митрополит Андрей — це духовний велетень усього українського народу в першу чергу. Одначе, він був мислителем і богословом цілої Христової Церкви. Бо єдність усіх Христових Церков і велика любов були провідною ідеєю цілого життя Кир Андрея. Тому Слуга Божий Андрей Шептицький є Благовістителем єдности. Вселенський Собор Ватиканський II у своїх рішеннях і постановах спирався на отих фундаментальних засадах єдности Христової Церкви, які голосив Кир Андрей.

Він, Кир Андрей, проповідував іншим і водночас сам ішов указуваним шляхом. У цьому виявляється християнська тотожність слів і діл правдивого Пастиря Христового. Митрополит бачив глибоко і в далечінь, тому ще далеко до наших теперішніх забріханих часів він приготовляв і свою ієрархію і мирян бути готовими прийняти страшні удари, що їх несе ворог нашої Церкви й народу. Водночас він навчав нашу Церкву протиставитися всім нищівним ударам червоного демона злоби й нищення. Він, не лякаючись терпінь і бажаючи вмерти за світле майбутнє нашої Церкви, дав плодовитий посів новітніх ісповідників віри Христової в Україні. І наші заарештовані Владики на московських судових видовищах не каялися і не вирікалися вірности Христові.

Митрополит Андрей — це великий воїн за права нашої Церкви та народу. Своїм пророчим оком він проникнув сучасне й майбутнє нашої Церкви. Французький письменник і філософ твердить, що „Митрополит Шептицький належить до упривілейованих ангелів неба".

Господь обдарував Митрополита Андрея, князя Церкви і Мойсея народу нашого незвичайними Божими ласками: великим розумом, любов'ю, добром налитим серцем, апостольською ревністю, „щоб усі були одно", і великою моральною силою.

Треба кріпко вірити, як навчав Великий наш Митрополит Андрей: „будьте тверді вірою", що за його благословенням наш нарід і наша Церква - Мучениця перетривають і сучасну чорну смуту, не надщербивши віри Христової та чести нації. Треба вірити, що і єдність Христових Церков буде досягнена, і наша Церква добуде так довго жданий Патріярхат!

З НАШИХ БУДНІВ

МЕД ЧИ МЕДЕЯ?

Два місяці тому, коли на третій сторінці „Свободи" появилося кількакратно, відповідним шрифтом надруковане, одно - єдине, таємничо - загадкове слово „Медея", — то цим небуденним фактом зацікавився, очевидячки, також і власник найстаршої української книгарні на долині міста Ню Йорку.

— Слухайте, добродію, — звернувся до мене нестор рідного книгарства у вільному світі, — може б ви так забавилися в детектива або нишпора і винишпорили, що воно за мара ота „Медея"? Що це слово означає?

— Чому вас це цікавить? — питаю.

— Справа є така: мені так здається, що слово „Медея" мусить походити від „м е д у", а вам добре відомо, що мед належить до моєї бизнесової спеціяльности. От і прийшло мені на гадку, чи не можна б ужити тієї „Медеї" для реклями медупатоки, що продається разом із вощиною, в окремих слоїках... Але може вийти таке, що хтось інший зачав уже реклямувати словом „Медея" свій власний продукт, то я хотів би, спершу цю справу вияснити, щоб не мати потім троблю і тяганини по судах.

— Ви майже вгадали, — сказав я тоді сеньйорові українського книгарства і медярства. — Загадкове слово „Медея" — це ім'я античної богині чи жрекині, але воно означає також титул драми французького письменника, Жана Ануї, яку поставить у половині грудня цього року філядельфійський „Театр у П'ятницю", з красною артисткою. Вірою Левицькою в головній ролі. До речі, драму переклав на українську мову ваш колишній працівник, Микола Понеділок, то ви його докладніше розпитайте про цю штуку.

Через тиждень або два я зайшов знову до найстаршої української книгарні на долині міста і застав її власника з осоловілою міною...

— Я говорив з Миколою, — сказав пан книгар, — і тепер знаю точно історію отої „Медеї"... Вона була но гуд. Ще молодою дівчиною попала в такий ґенґ, що мордував людей переважно з королівської фамілії! Сама вона, відьма, зарізала й зварила двоє рідних діточок, і, звичайна річ, такий кримінальний тип жінки не заслуговує на те, щоб її ім'ям реклямувати такий шляхетний продукт, яким є український мед!

Слова, що впали тоді на адресу античної жрекині, є гострокритичні й засуджуючі, проте, я гадаю, вони не матимуть жадного впливу на успіх прем'єри „Медеї" Ж. Ануї, яку побачимо вперше на українській сцені дня 15-го грудня, в театрі „Плейгавз" у Філядельфії. Як довідуємось, сам автор, Жан Ануї, є перешкоджений і не зможе прибути на це свято, зате дорогі земляки з Міста Братньої Любови матимуть велику приємність оглядати на прем'єрі перекладача п'єси, М. Понеділка. А йому, Миколі Васильовичу, належиться подвійне браво, бо він приїде до Філядельфії не тільки як перекладач, але й лавреат першої нагороди на літературному конкурсі в Чикаго.

Ткер

Марія Левицька

З ВІРУВАНЬ І ЗВИЧАЇВ ПІД СВЯТАНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Обряди і звичаї, зв'язані з святом св. Андрія, відбивають народні вірування ще передхристиянської доби. Прадавні звичаї та обряди, що належали до зимового циклу, поєдналися з християнським святом — святом Андрія. Св. Андрієві народ приписав риси і властивості поганського бога Сонця, пов'язавши з ним свої уявлення про сили природи, що керували людською долею. Св. Андрій став покровителем молоді, зокрема покровителем подружжя. У вечір перед св. Андрієм дівчата і хлопці ворожінням, що являли собою залишки прадавніх звертань до могутніх сил природи, намагалися відгадати майбутню долю. Хочу навести кілька прикладів таких ворожінь.

До сходу сонця йшли дівчата до криниці по воду. Несли цю „щасливу-чарівну воду" у коновках, дзбанках, а то навіть в устах. З зустрічними по дорозі не можна було говорити.

Ранком збирались дівчата у вечерничій хаті і починали пекти балабушки, розчиняючи тісто „чарівною водою". Місили, виробляли їх завбільшки з волоський горіх і саджали у піч з магічними діями та співами. Виймали з печі, складали по дві балабушки символічно, як хлопця і дівчину, а тоді укладали біля порога на ослін, зверху накритий рушником.

Коли починалось ворожіння, вводили до хати собаку, при чому хлопці вигукували: „Передні балабушки це пари, а задні — дружби і бояри! Песику, хапай!" Дівчина загадувала собі на двох балабушках: одну на себе, одну на хлопця і, відкривши рушник, припрошувала собаку. Коли собака хапала дві балабушки, на обличчі дівчини, що загадала, світилась радість. Коли ж хапала одну балабушку, то дівчина засмучувалась: її хлопець одружиться з іншою. Потім вводили до хати іншу собаку під вигуки хлопців.

Ворожіння з балабушками закінчувалося. Дівчата ділились на дві половині. Одні веселі — другі сумні. Але сум скоро проходив — наставав час кусання калити.

Калита — це корж з чотирма дірками з одного краю, посередині витиснені сонечко, місяць і зірки. Печення калити відбувалось в одній із вечерничих хат. Хлопці й дівчата приносили по жменьці муки, мед приносили хлопці. Кожна дівчина кидала свою муку в макітру, в якій розчиняли тісто „чарівною водою", принесеною до схід сонця з криниці. Місили по черзі всі дівчата. А справу ту розпочинало мале хлоп'я, доторкнувшись руками країв макітри. Тісто викисало, і тоді виробляли корж-калиту та саджали в піч. При тому дівчата приспівували тихо гуртом пісню на хвалу сонця і матінки-землі:

Наше сонечко, засвіти,
Нашу доленьку пригорни,
Земле матінко, природи,
Радість щастя приведи.

Аж от калиту вийняли з печі. Вечернича мати ставила діжу посеред хати, а чотири, призначені отаманом — березою, брали уважно калиту й клали на діжу, накриту вивернениМ кожухом, на який розстеляли скатерть і приспівували: „Сій, мати, овес та на наш збір увесь, щоб у нас овес рясен був, щоб Андріїв рід красен був!"

Вечернича мати посипала присутніх вівсом. Коли корж охолоняв, дівчата, взявшися за руки, ставали кругом і співали:

Мостіть, бояри, мостіть
мости золотії,
Мастіть, хлопці, мастіть
Мед — дари дорогії.

Хлопці мастили медом калиту, просиляли дівочу червону стрічку через дірки і несли до стола. Вечернича мати накривала калиту рушником, усі сідали, „щоб з калитою і їхня доля сіла", і співали пісень. Хлопці приносили сніп пшениці або жита, а дівчата плели з колосся вінки, в які вплітали гілки калини, і співали:

Поскладаю калину в пучечки
Та зів'ю я з колосся віночки,
Вийсь, віночку, вийсь
красненько,
Ти, Андрію, кланяйся
низенько.

Весело, гамірно, рухливо в хаті. Хлопці жартують, мачають пальці в мед та намагаються помазати ним дівчатам лице. Аж враз лунає голос отамана — берези: „Пань — матко, час калиту чіпляти, час у небо заглядати!" Хлопці біжать наввипередки до стола, беруть калиту і завішують її на гак у стелі. В цей час вибухає веселий спів хлопців і дівчат:

У небо, наша калито, у небо,
А ти, сонечко, підіймись
та на нас подивись!

Починається головна частина вечерниць: „кусання калити". З-поміж хлопців вибирають Андрія, який під'їжджає на коцюбі до калити. Коли той, що біля миски з сажею і квачем, розсмішить „верхівця", то дістає квачем з сажею по обличчі. Якщо не розсмішить, то під'їжджає до калити і, коли хлопець підскочить і вкусить, то його величають Андрієм-Добродієм. Саджають за стіл, а дівчата накладають йому на голову вінок, який перед тим виплели, співаючи при тому хвальну пісню. Усі хлопці по черзі намагаються доскочити до калити. Ті, що доскочили, на чолі з Андрієм здіймають калиту і передають вечерничій матері, а вона розділяє її поміж присутніми.

Гамір поволі втихає. Хлопці й дівчата очікують чогось з нервовим напруженням. І тоді Андрій-Добродій сповіщає про початок урочистої і таємничої частини вечора — ворожіння.

Ворожінь на андріївських вечерницях бувало безліч. В кожній місцевості мали вони свої відміни. Хочу навести кілька прикладів таких ворожінь, найбільш характерних для околиць Журавенщини над Дністром, моїх родимих сторін.

Дівчина бере три миски і перевертає їх догори дном. Під одну миску кладе обручку, під другу — гілку ялички, під третю — крихітку землі. Дівчина, якій ворожать, виходить до сіней. Дівчата з „Андрієм" пересувають кілька разів миски. В хаті тиша. Кличуть дівчину. З завмиранням серця стає вона перед мисками, шепчучи: „Доле, де ти, доле, де ти, доле, привернися!" Несміливо кладе два пальці на одну з мисок. „Андрій" підіймає миску. Під нею обручка. Радість опановує всіх. Щаслива та, котра витягла обручку: вона одружиться того ж року. Коли витягла б ялинку — матиме журливе життя, а коли землю — помре.

Ще інше ворожіння. Беруть миску, наливають по вінця води. Дівчина обережно пускає дві голки рядочком. Коли голки, плаваючи, зійдуться, одружиться з милим, коли ж одна з голок піде на дно — одне з них помре, коли обидві підуть на дно — обоє помруть.

Щоб угадати свою долю, дівчата виливають віск з різних свічок: громничних, страсних, великодніх, різдвяних. Віск топлять і ллють на зимну воду. З різних фігурок, які при тому утворяться, угадують майбутнє.

Опівночі дівчина виходить на ріг хати і прислухається. З котрого кінця села дохо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СОЮЗОВЦІ! ЦЬОГОРІЧНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 4.859 ЧЛЕНІВ. ЩЕ ТІЛЬКИ 1.141 ЧЛЕНІВ БРАКУЄ ДО 6,000. ДОКЛАДІТЬ УСІХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ЦЕЙ КОНВЕНЦІЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Відбулося засідання Виконавчого Органу і Президії УНРади

(Закінчення на стор. 3-ій)

Регуляміново - мандатна Комісія подала свій внесок про прийняття в члени УНРади: д-ра Петра Белея від УНДО, Мирослава Стиранки від УСП, Павла Сумаракова від СЗСУ-СП, Івана Тарасюка від УРДП.

Всі названі особи склали присягу, приписану Тимчасовим Законом про реорганізацію ДЦ УНР.

До Президії УНРади були делеговані наступні члени УНРади: д-р Петро Белей від фракції УНДО, Григорій Ткаченко від фракції УНДС.

До точки „3" порядку нарад про зміни у фракціях УНРади, голова Я. Маковецький повідомив, що до Президії УНРади вплинуло два внески відносно Фракції УРДП:

1. Секретаріят ЦК УРДП подав такий склад Фракції: Ф. Гаєнко (голова Фракції та представник партії в Президії УНРади). В. Ромашко, І. Корнійчук, Т. Сендзік, І. Вовк та О. Васильченко.

2. Секретаріят УРДП на основі ухвали 6-го З'їзду УРДП подав такий склад Фракції: О. Собчинський, В. Міняйло, Ю. Нагорний, І. Тарасюк, В. Шкляр та І. Чавро. Заступники: А. Ворушило, А. Никитін, О. Сухаревський.

Ці два внески Президія УНРади передала до Регуляміново-мандатної Комісії, яка більшістю голосів запропонувала Президії УНРади прийняти внесок, схвалений 6 З'їздом УРДП.

З огляду на два внески від УРДП Фракція ОУН запропонувала Президії УНРади схвалити таке:

„З уваги на те, що дві зацікавлені сторони УРДП стоять на позиціях виключної репрезентації в УНРаді, просимо Президію УНРади апелювати до чинників Української Революційно - Демократичної Партії доложити всіх зусиль для привернення єдности репрезентації Фракції УРДП в УНРаді. В іншому випадку просимо перенести рішення в справах УРДП на Сьому Сесію УНРади, залишаючи в силі склад Фракції УРДП і репрезентацію УРДП в Президії УНРади, прийняті Шостою Сесією Української Національної Ради".

Президія УНРади 4-ма голосами (представник ОУН утримався) схвалила внесок Регуляміново-мандатної Комісії. Представник від УРДП О. Собчинський не брав участи в голосуванні. Колишній голова Фракції УРДП Ф. Гаєнко не був присутній на засіданні Президії УНРади, хоч був запрошений і знав, що обговорюватиметься справа дальшого складу Фракції УРДП в УНРаді.

Далі Президія вислухала, обговорила й прийняла до відома Звідомлення Виконавчого Органу про його діяльність, загальний огляд якої подав голова ВО С. Довгаль, а потім звітували керівники ресортів зовнішніх справ, внутрішніх справ та фінансів. Керівник ресорту фінансів вніс на розгляд Президії проєкт бюджету на 1971 рік, що його Президія ухвалила.

Перед звітами керівників ресортів Президія вислухала доповідь співробітника ВО ред. М. Стиранки про сучасне становище в Україні.

Президія вислухала й прийняла до відома звіт Правничої Комісії в справі оформлення Регуляміну Громадського сектора УНРади, а також вислухала звідомлення Найвищої Державної Контрольної Ради про перевірку справ і фінансів ДЦ УНР за минулий час та прийняла його до відома.

В часі засідання член Президії УНРади д-р П. Кашинський запропонував Президії УНРади схвалити наступне:

„Президія УНРади стверджує, що ОУНз ввійшла до УНРади, затаївши свої наміри ліквідації ДЦ УНР, до яких вона відверто призналася у своєму Бюлетені ч. 9 за 1967 рік і була за це осуджена прийнятою свого часу постановою Президії УНРади. В наслідок такого свого неґативного наставлення до ДЦ УНР, ОУНз в часі свого перебування в УНРаді провадила підривну акцію як проти самого Д-Центру, так і проти діяльности його органів. Зокрема на ОУНз спадає вина за розбиття, що сталося в деяких фракціях і організаціях, які належать до УНРади. Тому ОУНз мусіла б витягнути із витвореної ситуації відповідні висновки й не обтяжувати своїм поступованням установи, до якої ввійшла добровільно і була зобов'язана льояльно до неї ставитися".

Розгляд пропозиції д-ра П. Кашинського перенесено на кінець засідання. Проти схвалення її за неприсутности Фракції ОУНз виступив голова УНРади Я. Маковецький. З уваги на те, що Фракція ОУНз була запрошена на засідання і не виправдала своєї неприсутности. Президія схвалила запропоновану д-ром П. Кашинським постанову.

Програма і виконавці концерту з нагоди Ювілею творчої і виконавчої діяльности Антона Рудницького

Як вже повідомлено, в суботу, 12-го грудня ц. р., хор „Кобзар" та Почесний Громадський Комітет влаштовують в залі Ля Сал Коледжу у Філядельфії, о год. 7 веч. Святочний Концерт з нагоди 50-ліття творчої і виконавчої діяльности проф. д-ра Антона Рудницького, одного з провідних представників сучасної української музики. Головою Почесного Громадського Комітету є проф. д-р Богдан Гнатюк; членами Комітету (по-азбучно) є: Композитор - музиколог д-р Василь Витвицький; композитор проф. Володимир Грудин; ред. Антін Драган; мґр. Іван Куровицький, мґр. Леонтій Крушельницький; композитор д-р Стефанія Туркевич - Лукіянович; Йосип Лисогір; проф. д-р Григор Лужницький; проф. д-р Роман Максимович; проф. Петро Мегик; музикознавець д-р Омелян Нижанківський; проф. д-р Лев Рудницький; д-р Іван Скальчук; проф. д-р Матвій Стахів; проф. д-р Петро Стерчо; проф. д-р Василь Стецюк; ред. Остап Тарнавський; проф. д-р Євген Цеґельський; Івана Шмериковська - Приймова.

Програма концерту з творів Ювілята охоплює зразки його творчости між роками 1925 і 1970. Отже, виконані будуть (в черзі програми) в першій половині: „Канцона" (з „Концерту" для віольончелі), оп. 29; „Китайська флейта", оп. 6, цикл пісень до слів стародавніх китайських поетів, в перекладі — з німецького — Михайла Рудницького; „Інтрада і Фантазія" для скрипки і фортепіяно, оп. 47; три арії з трьох опер: „Довбуш", оп. 17, „Княгиня Ольга", оп. 46; „Анна Ярославна", оп. 45; „Дивертисмент" („Італійський щоденник") для фортепіяно, оп. 44. Після перерви — симфонічна кантата „Посланіє" для сопранового, баритонового і віольончельового сольо, мішаного хору і оркестри, яку в цьому концерті заступатимуть два фортепіяни.

„Інтрада і Фантазія", арія з опери „Княгиня Ольга" і „Дивертисмент" („Італійський щоденник") виконуватимуться уперше взагалі.

Виконавцями програми будуть: віольонеліст Доріян Рудницький (мол. син Ювілята, члена популярної групи „Ню Йорк Рок Ансамбль"); сопрано Євгенія Василенко, солістка хору „Кобзар"; відомий скрипаль Володимир Цісик; одна з найкращих українських співачок, сопрано Марта Кокольська, яка недавно так успішно виконувала заголовну партію в опері Ювілята „Анна Ярославна"; врешті піяніст Роман Рудницький, який, не дивлячися на свій молодий вік, вже здобув міжнародне ім'я як віртуоз. Крім свого сольового виступу він гратиме разом з Роксоляною Гарасимович, постійною знаменитою піяністкою хору „Кобзар", двох - фортепіянову версію оркестрової частини „Посланія". У цьому творі між солістами виступить також баритон Лев Рейнарович, який цю сольову партію співав в усіх дотеперішних виконаннях цього

Серед виконавців програми на першому місці буде, очевидно, сам Ювілят — композитор, диригуючи своїм „Посланієм" та при фортепіяні для обидвох співачок, для віольончеліста й скрипаля.

Програму Концерту відкриє голова хору „Кобзар" п. Омелян Татунчак; промову виголосить товариш Ювілята ще з гімназійних днів, проф. д-р Григор Лужницький. Опісля голова Почесного Громадського Комітету, проф. д-р Богдан Гнатюк, представить Ювілята публіці, а на закінчення цеї вступної частини Свята, президент хору „Кобзар", п. Володимир Жилавий, проводитиме привітами для Ювілята.

Н. Н.

ВІДБУДЕТЬСЯ З'ЇЗД УРДП В ЧИКАҐО

Чикаґо. — За повідомленням О. Коновала — першого заступника генерального секретаря Української Революційно-Демократичної Партії, УРДП, і д-ра А. Лисого, організаційного секретаря, в днях від 25 до 27 грудня відбуватиметься в Чикаґо 6-ий з'їзд УРДП. Доповідь виголосить голова і генеральний секретар УРДП Василь Гришко: „Рушійні сили, програмові цілі та реальні перспективи революційно - демократичного процесу на Україні сьогодні й завтра, та наша участь в них". Доповідь відбудеться в залі при катедрі св. Володимира, Оклей і Кортес вулиці, 25 грудня, о 2-ій год. дня. Після доповіді й обговорення в тій самій залі о 6:30 вечора відбудеться бенкет з вечерею, мистецьку частину виконуватимуть місцева філія ОДУМ, Об'єднан-

ВІДКРИВАЄТЬСЯ ВИСТАВКА ЕМАЛІЙ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Перша індивідуальна виставка емалій, нової скульптури та зразків українського прикладного мистецтва, в тому й жіночих прикрас, відкриється у неділю 13-го грудня о 1-ій год. по полудні в Галерії Літературно - Мистецького Клюбу при 149 Друга евню. На виставці будуть експоновані твори нагороджуваного на кількох конкурсах мистця Константина Шонка - Русича: репродукції емалій з княжої доби України-Руси, емалії, що квітла в княжих часах в Україні, згодом занепала. Твори К. Шонка-Русича виконані на міді, на ній розфарбовані й випалювані при високих температурах, вони є практично незнищимі часом.

Цьогорічні різдвяні марки ЗСА

Вашинґтон. — Управління пошти ЗСА видало цього року Різдвяні марки ціною кожна 6 центів, у серії, що складається з 5 різних значків. Чотири марки присвячені темі дитячої радости з приводу Різдва. На них зображені у барвах поїзд, велосипед на трьох колесах, кінь, візочок для ляльок. П'ята марка присвячена суто релігійній тематиці. На ній репродуковано в кольорах картину „Різдво" мистця-маляра з 15-го століття Л. Тотто, з зображенням Божої Дитини, біля якої навколішки стоять Мати Божа і св. Йосиф, на покрівлі вертепу — янголи. Оригінал картини зберігається в Національній Мистецькій Галерії у Вашинґтоні.

ПРОВІДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ВЧИТЕЛІВ у Ню Йорку Алберт Шенкер загрозив новим страйком яких 60 000 вчителів, якщо продовжуватимуться далі непорозуміння між вчителями і канцлером д-ром Скрібнером. Йому закидають втручання у вчительські справи,

---

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ
З жалем повідомляємо, що 6 грудня 1970 р. помер

Д-р ФОТІЙ МЕЛЕШКО

український письменник і журналіст, кол. вояк і громадський діяч, член СУЖА.

УПРАВА СУЖА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю над ранком, дня 4-го грудня 1970 року, по важкій недузі відійшов у Вічність, на 76 році життя, уроджений в Негрибці коло Перемишля, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, та у Останню Дорогу намащений св. Єлеопомазанням

Д-р Інж. ПЕТРО ПРИБИТКІВСЬКИЙ

учасник Листопадового Зриву, поручник УГА, довголітній кооператор, пізніше власник торговельної гуртівні для приватних купців Центроторг у Львові.

ПАНАХИДИ — в неділю, дня 6-го і в понеділок, 7-го о год. 8-ій вечора, у похоронному заведенні Fleuty Funeral Home у Куксвіл.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, дня 8-го грудня 1970 р. з похоронного заведення до Української Католицької Церкви св. Успення Богоматері в Куксвіл, а звідти на місцеве кладовище Mt. Peace Cemetery у Куксвіл.

Опечалені:

жінка — ЕМІЛІЯ
син — РОМАН з дітьми: УЛЯНОЮ, ЛІДУСЕЮ та РОМЧИКОМ мол.
донька — ЛІДА АЛЕКСАНДЕР з чоловіком і дітьми: РОКСОЛЯНОЮ, АДРІЯНОЮ і СТЕФЧИКОМ
сестра — МАРІЯ в Україні з родиною
шваґер — ОСИП ШПАК

У глибокому жалю повідомляємо, що 2-го листопада 1970 року, помер в Польщі, ненадійно на розрив серця, наш Дорогий ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п. ЕВГЕН ВІЮРА

проживши 62 роки.

Покійний залишив у смутку синів Любомира та Андрія і Родину в Україні.

У 40 ДЕНЬ СМЕРТИ, в ПОНЕДІЛОК 14 ГРУДНЯ ц. р. буде відправлена ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА в церкві св. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. Кревних, Знайомих і Друзів Покійного прохаємо помолитися за Спокій Його Душі.

НАТАЛІЯ і ВАСИЛЬ КАЧМАР з Родиною

Замість вінка на свіжу могилу

бл. п. д-ра Богдана Панчука

чоловіка довголітньої й активної членки нашої Управи — СЕКЦІЯ ДРУЖИН ЛІКАРІВ ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ ЛІКАРСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ в НЮ ЙОРКУ складає 85.00 долярів на Український Католицький Університет у Римі.

Дружині Покійного і Родині, передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

Замість квітів на могилу Дорого Шваґра й Стрийка
бл. п. д-ра ПЕТРА БОГДАНА ГАРАСИМОВА
складаємо 50.00 долярів
на дар Українському Воєнному Інвалідові.

Марія ГАРАСИМІВ
Дарія й Юрій ЧИЖИКИ
Люба й Ярослав ДАРМОГРАЇ

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

З уваги на закінчення біжучого року, Адміністрація просить всі Товариства чи поодинокі особи, що довгують за оголошення, вирівняти їх конечно найдалі

до 20-го грудня 1970 року.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1970 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1970 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ЧЕТВЕР, 31-го ГРУДНЯ 1970 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

З ВІРУВАНЬ І ЗВИЧАЇВ ПІД СВЯТАНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дить гавкіт собаки, звідтіля прийде її суджений. Якщо голос собаки тоненький, жених буде молодий, якщо грубий — то старий.

Було ще таке ворожіння: Дівчина йшла до плоту й рахувала паколи: „уковець — молодець, удовець — молодець . . ." І коли останній пакіл виходив на „удівця", мала вийти заміж за вдівця, коли на „молодця" — за молодого.

Ворожили також на збіжжя. Дівчина йшла до комори, набирала у жменю зерна і рахувала: „Чіт чи лишка?" Чіт означав, що вийде заміж, лишка — не вийде.

В андріївський вечір дівчина йшла до саду, стинала галузку вишні і ставила в хаті у пляшку з водою, щоб на Маланки розвилася і принесла добру долю.

Було ворожіння зі сну: Перед тим, як лягати спати, дівчина з'їдала щось солоне, приказуючи при тому: „Суджений, ряжений, прийди до мене вночі, напій мене". Вона вірила, що вночі прийде до неї суджений і дасть напитися води.

Дівчата вночі сіяли коло криниці коноплі і при тому приказували: „Андрію, Андрію, мій великий добродію, коноплі ти сію, дай ми, Боже, знати, з ким їх буду молоденька брати, з ким на рушник буду ставати".

Сівба, та ще й конопель, символізувала бажання стати доброю господинею.

Було ще ворожіння свічками. Ставили дві свічки, зроблені з клочча, одну проти одної. Дівчина злегка торкалась пальцями обох свічок, загадуючи одну свічку на себе, другу на милого. Свічки запалювали. Дівчина пильно приглядалась, чи прихиляться свічки взаємно. Тиша. Увага всіх прикована була до свічок. Свічки горять рівно і враз прихиляються. Загальна радість. Поберуться!

Ворожили ще й на черевиках. Дівчата скидали по лівому черевику, ставили на долівку і виміряли ним відстань до порога. Чий черевик цілком стане на порозі, та з дівчат найскорше вийде заміж.

Хлопці в той вечір передразнювали дівчат, пересновували вулиці мотуззям, щоб дівчата, йдучи до криниці по воду, в ньому замотувались.

Андріївський вечір — це вечір таємничий і чарівний. У цей вечір хотілось дівчині і хлопцеві заглянути в своє майбутнє, піднести крайчок таємничої завіси майбутности.

Вже й другі півні співали, а по селі все ще розносились веселі голоси. То молодь верталась з андріївських вечерниць.

А як тепер на наших рідних землях? Чи забавляється молодь на святандріївський вечір, чи лунають селом веселі пісні? Нема вже тих радісних забав, як було колись. Червоний наїзник обдер українське село з усього, що нагадує давні, гарні часи!

Маляр Т. Вирста здобуває Америку

Дітройт, (ДК) — До весни ц. р. про Темістокля Вирсту — маляра знали майже виключно тільки ті, які відвідували ґалерії Парижу, Риму, Брюсселю, Копенгаґену, Женеви, та інших великих культурних осередків Европи. Відвідувачі цих малярських ґалерій були, майже виключно чужинці. Вони й купували його картини або в ґалеріях або безпосередньо від нього. Беручи участь на різних малярських міжнародних виставках, наш маляр одержав різні відзначення.

Українці в Европі пізнали картини а також ті українці, які відвідували Европу, і шукали за цінними малярськими творами, а в цьому шуканні натрапили на малярські картини Вирсти. В Америці знала його мистецтво тільки мала горстка людей. Його картини, в дуже обмеженій кількості, можливо було набути в приватній ґалерії в Ню Йорку.

Аж весною цього року наш маляр Т. Вирста рішився здобути для своєї малярської творчости й Північну Америку. Він вибрав, як свою першу ціль — французькомовний Монтреал. За поміччю нашої громади, особливо українського студентства, на Монтреальському університеті, в днях від 6-23 травня ц. р. відбулася його перша малярська виставка. Про цю виставку писала в українській пресі Марія Логуш. Із кругло 50 виставлених картин (олії і ґваші), лишилося не проданих 3 картини, які, пізніше продано після його виїзду з Монтреалю.

Другим пунктом його осягу стало місто Дітройт. Тут Т. Вирста мав дві самостійні виставки своїх малярських картин. Одну з рамени Культурно - Громадського Клюбу, в днях від 25-го вересня до 4-го жовтня, де виставляв 35 картин і то виключно олії і ґваш і другу на Державному Університеті Вейн, де, на бажання Департаменту Мистецтва, Т. Вирста виставив 30 картин з того тільки 5 ґвашів, а решта 25 акрилічних металізованих. Останні були предметом особливого зацікавлення професорів малярства і студентів. Майже всі образи в Дітройті розпродано частинно під час вистав, але найбільше, безпосередньо, від маляра після вистав. Виглядає, що нашій публіці треба було дещо часу, щоб „зжитися" з безпредметним малярством Т. Вирсти.

В Дітройті першу виставку Т. Вирсти відкрив наш маляр Едвард Козак - Еко, другу, на університеті, представник українських ґрадуантів, а в Чикаґо — маляр Михайло Дмитренко. В Чикаґо, під час відкриття, співатиме дружина Вирсти, Уляна Чайківська-Вирста, солістка-сопрано, відома з своїх виступів на европейських сценах і радіо.

Наступна самостійна виставка картин Вирсти відбулася в Чикаґі під спонзорством 12-го Відділу Українського Золотого Хреста, в ґалерії „Левів" в днях 4-го - 6-го грудня ц. р. там були виставлені 40 образів олії, акриличні металізовані композиції і ґваші.

Наступні його цілі: Торонто, Ню Йорк, Філядельфія...

Перед концертом української молоді

Прислухаючись до розмов старших, часто можна почути нарікання на недомагання української молоді, на її пасивність щодо українських справ. Ми нібито занедбуємо рідну мову і літературу, і цілком не дбаємо про майбутнє нашого народу. Виходить з того, що молода ґенерація вже цілком забуває красу української культури і мистецтва, що ми направду „розпливаємось у чужому морі".

Маючи ці думки на увазі, українські студенти при Гантер Коледж в Ню Йорку вирішили всіма засобами влаштувати концерт, на якому українська молодь зможе виявити свої мистецькі сили. Цим шляхом надіємось показати старшому громадянству, що українська молодь існує що вона є активна і національно-свідома, та що українська справа не загине.

Але це не одинока ціль нашого концерту. В Гантер Коледжі, як і в інших університетах, число українських студентів багато перевищує число російських студентів, але, якщо ми хочемо студіювати слав'янські мови, то ми змушені брати російську мову! Студенти в нашому коледжі вже почали акцію, щоб завести український відділ при нашій школі. До цього діла нам треба підтримки, бо є багато спротиву, а ми мусимо показати провідникам школи, що нас українців, є багато і що ми маємо право на свій відділ в університеті, бо всі підтримуємо цю ціль.

Наша імпреза, під назвою „Концерт Української Студіюючої Молоді", відбудеться дня 20-го грудня у великій залі Гантер Коледжу, який міститься при 695 Парк Евеню в Ню Йорку. Концерт почнеться точно у 4-тій год. по полудні.

На коцерті виступлять хор „Думка" під проводом дир. Берника, професора музики при нашім університеті, сумівський хор „Жайворонки" під проводом дир. Р. Степаняка, та квартет „Караваня" з Ню Джерзі. Крім співу, в програму концерту входять також танцювальні точки, виконані всім знаним танцювальним ансамблем „Верховинці", який провадить п. Олег Ґенза. Ще виступить Ансамбль Бандуристок при Осередку СУМА в Ню Йорку та будуть поодинокі декламаційні і музичні точки.

Дохід з концерту призначений на фінансову допомогу українській студіюючій молоді для закінчення вищих шкіл.

Ми щиро запрошуємо українських студентів з інших шкіл та все наше громадянство на цей концерт а також усіх приятелів не-українців, які цікавляться українським народним мистецтвом. Масова підтримка цього концерту дуже поможе нам в домаганні за створення українського відділу при Гантер Коледжі і заохочить не тільки нас, але й інші студентські групи до дальшої праці.

Є. С. Ч.

✝

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ШЕРЕМЕТА, членка УНС Відд. 217 в Рочестері, Н. Й., померла 31-го липня 1970 р. на 76 р. ж. Нар. в с. Липиці Горішній, Україна. і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку мужа Івана, 5 синів, 2 доньки, 11 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 3 серпня 1970 р. на цвинтарі Голи Сепулхре в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ROSE PULKEWICZ, членка УНС Відд. 70 Т-ва Укр. Прогресивний Клюб в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 31 липня 1970 р. на 85 р. ж. Стала членкою УНС в 1927 р. Полишила в смутку синів: Михайла і Павла. Похорон відбувся на цвинтарі в Норт Арлінґтоні, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Жук, секр.

CATHERINE MACUZAK, членка УНС Відд. 265 Т-ва Б. Хмельницького в Майнерсвілл, Па., померла 8-го серпня 1970 р. на 75 р. ж. Стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку 7 дідей: Тони, Майк, Андру, Анна, Мери, Джосеп, Стіф. Похорон відбувся 10 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Миколая в Левелин, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Макс Кочубка, секр.

ПРІСКА (ЕФРОСІНА) МАКАРЕНКО, членка УНС 182 Відд. Т-ва Укр. Січ в Кліфтон, Н. Дж., померла 5 серпня 1970 р. на 74 р. ж. Нар. на Запоріжжю, Україна, і стала членкою УНС в 1952 р. Полишила в смутку мужа Ігната, сина Анатолія, дочку Любу, брата Григорія з родиною. В Україні: дочок: Таню і Клаву, сестер: Олену і Ганну, братів: Миколу і Йосипа та 9 внуків. Похорон відбувся 8 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АРСЕН РЕПКІН, член УНСоюзу Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер на 65 р. ж. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Олександру, сина Миколу і дочку Марію. Похоронено на цвинтарі Елмвуд Парк в Рівер Ґров, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

ВОЛОДИМИР КІТ, член УНСоюзу Відд. 133 Т-ва Б. Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., помер 1 серпня 1970 р. на 86 р. ж. Нар. в с. Смиковичі, пов. Тернопіль, Україна і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дружину Анну, доньку Ксенію, сина Ален і 3 внуків. Похорон відбувся 3 серпня 1970 р. на цвинтарі Еверґрін, Гілсайд, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Дубас, секр.

ІВАН МАТУШКЕВИЧ, член УНС Відд. 8 Т-ва Подільська Січ в Йонкерсі, Н. Й., помер 8 серпня 1970 р. на 50 р. ж. Полишив у смутку дружину Елизавету та 3 доньки. Похорон відбувся 13 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Йосафата в Йонкерсі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Мандзій, секр.

МИКОЛА СЛОВІКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н. Й., помер 9 серпня 1970 р. на 64 р. ж. Нар. в с. Крехавичі, Долина, Україна. і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку 2 синів: Михайла і Івана, 4 дочки: Павлину, Степанію, Анну, Катерину і брата Андрія. Похорон відбувся 12 серпня 1970 р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

СОФІЯ ВЛАДИКА, членка УНС Відд. 133 Т-ва Богдана Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., померла 1-го серпня 1970 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Спотогія, Україна, і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку сина Гарри, дочок: Анну, Гелену і Елеонору, 6 внуків та 6 правнуків. Похорон відбувся 4 серпня 1970 р. на цвинтарі Еверґрін в Гілсайд, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Дубас, секр.

АНДРІЙ БУЗЬКО, член УНС Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 6-го серпня 1970 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Гниловоди, пов. Підгайці, Україна, і став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Антоніну, сина Михайла і 4 внуки. Похорон відбувся 8 серпня 1970 р. на укр. кат. цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МАРІЯ КОВЕРДОВИЧ, членка УНС Відд. 204 Т-ва о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 29-го липня 1970 р. на 45 р. ж. Нар. в м. Піттсбурґу, Па., і стала членкою УНС 1963 р. Полишила в смутку дітей: Джорґіяну, Йосифа і Двейн. Похорон відбувся 1-го серпня 1970 р. в Бріджпорт, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

ПАВЛИНА ВОЛЯНСЬКА, членка УНС Відд. 112 С-ва Пресв. Марії в Парма, Огайо, померла 25 липня 1970 р. на 85 р. ж. Стала членкою УНС в 1915 р. Полишила в смутку синів: Івана, Волтера, Йосифа і Еміля, дочку Дороту, сестер, Перл, Катерину і Нашу, брата Михайла. Похорон відбувся 28-го липня 1970 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

MOYSEY KOPERNIUK, член УНС Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Woonsocket, R. I., помер 3 серпня 1970 р. на 78 р. ж. Нар. в Зеленин, Україна, і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Ксеню, 2 доньки: Марію і Стелу, 6 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 6 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Михайла в Блакстон, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Гардінґ, секр.

АЛЕКСАНДЕР ПЕТРИШИН, член УНС Відд. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні, Н. Дж., помер 9 серпня 1970 р. на 75 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1935 р. Полишив у смутку 2 синів і 2 дочки. Похорон відбувся 12 серпня 1970 р. на цвинтарі св. Марії в Трентоні, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1970 р.

ФЕНІКСВІЛЛ, Па. Річні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 321 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр.-Амер. Горож. Клюбі Проситься вирівняти всі свої чл. вкладки. На порядку нарад: звіт Контр. Комісії і вибір управи на 1971 р. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1970 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 371 Відд. о год. 7:30 веч. в залі УНДому, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. На порядку: Звіти Управи та вибір нової на 1971 рік. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1970 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського на 482 Мейн вул. Проситься прибути та вирівняти вкладки. — Іван Вурний, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні і річні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Централі приГовп Аве. На порядку: вибір управи на 1971 р. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПРОВІДЕНС, Р. Ай. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 73 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Бонефро Клюб, 60 Сальмонд вул., коло Ментон Аве. На порядку: вибір управи на 1971 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Д. Василик, секретар.

СТЕМФОРД, Конн. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 350 Відд. о год. 2-ій по пол. в парафіяльнім домі при 14 Гопе вул. На порядку: звіти управи, Контр. Комісії та вибір нової управи на 1971 р. В неділю рано, буде відправлена Панахида за померлих Членів Відд. по останній Сл. Божій в церкві св. Володимира. — Гр. Слобода, предс., Я. Горбачевський, кас., Т. Фіців, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Hudson Ave. На порядку: читання і поправки до Братського статуту і вибір нової Управи на 1971 р. Проситься обов'язково прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Р. Пристай, рек. секр.

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ! За десять місяців 1970 року ми придбали 4,350 членів. Щоб покрити виїмкові, „ювілейні" втрати й успішно закінчити цей конвенційний рік, нам треба 6,000 членів. Допоможіть в останніх двох місяцях придбати ще 1,650 нових членів.